

**OCENA RACJONALNOŚCI WYDATKOWANIA
ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY
NA AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU
(W UKŁADZIE POSZCZEGÓLNYCH PROGRAMÓW)**

I. SZKOLENIA

Na realizację szkoleń bezrobotnych , w tym również pożyczki szkoleniowe , w roku 2001 Powiatowy Urząd Pracy w Opolu dysponował limitem Funduszu Pracy w wysokości 520.441,14 zł. W omawianym okresie wykorzystanie przyznanego limitu wyniosło 245.688,64 zł tj. 47,21 % planu .

Faktyczne wydatkowanie środków Funduszu Pracy na ten program w roku 2001 wyniosło tyle ile wykorzystany limit , z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2000 wyniosło 217.269,84 zł , a wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2001 28.418,80 zł (11.158,80 zł na szkolenia i 17.260,- zł na pożyczki szkoleniowe) .

Tak niskie wykorzystanie przyznanego limitu spowodowane było przede wszystkim brakiem płynności finansowej Funduszu Pracy . W zaistniałej sytuacji zachodziła obawa , że zawieranie kolejnych umów z jednostkami szkoleniowymi przyczyni się do powstania zobowiązań , na pokrycie których urząd nie będzie dysponował środkami finansowymi .

Powyższe obawy potwierdzał fakt , że środki z Funduszu Pracy przekazywane były przez KUP w roku 2001 nieterminowo i w wysokościach niewystarczających nawet na wypłatę świadczeń obligatoryjnych .

Ponadto przekroczenie rocznego limitu wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne , określonego w decyzji finansowej na rok 2001 Prezesa KUP , doprowadziło do sytuacji , w której wydatki obligatoryjne musiały być pokrywane kosztem innych wydatków z Funduszu Pracy , głównie z limitu środków przyznaných na realizację aktywnych programów , w tym szkoleń .

Poniższe zestawienie przedstawia wykonanie zadań w 2001 roku :

Limit na 2001 r.	Wykonanie	%	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2000 r.	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2001 r.	Środki zaangażowane w umowy zawarte w 2001 r. do zapłacenienia po 31.12.2001
520.441,14	245.688,64	47,21%	217.269,84	28.418,80	0,00

Ogółem objęto szkoleniami 76 osób w tym 65 osób , które kontynuowały w roku 2001 szkolenia rozpoczęte w 2000 roku .

Ponadto w 2001 r. udzielone zostały 9 bezrobotnym pożyczki szkoleniowe .

Do końca 2001 roku szkolenie zakończyli wszyscy bezrobotni objęci tą formą aktywizacji zawodowej tj. 76 osób , w tym 65 osób kontynuujących szkolenia rozpoczęte w 2000 roku. Pracę po zakończeniu programu podjęło 26 bezrobotnych, w tym 23 z 2000 r. i tylko 3 osoby , które skierowane na kurs zostały w roku 2001 . Wskaźnik efektywności programu na dzień 31.12.2000 r. wyniósł 34,21 % .

Spośród osób , którzy otrzymały pożyczkę szkoleniową do 31.12.2001 roku kursy zakończyło 7 osób , jednakże żadna nie podjęła pracy .

Poniżej tabela przedstawia realizację zadań z zakresu podjęć pracy po szkoleniach w 2001 roku :

Tytuł	Liczba osób objętych programem	Liczba osób kończących program do 31 grudnia	Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu	Efektywność programu na dzień 31 grudnia
Ogółem	76	76	26	34,21 %
z tego :				
- z roku 2000	65	65	23	35,38 %
- z roku 2001	11	11	3	27,27%

Powodem tak niskiej efektywności szkoleń w 2001 roku jest coraz trudniejsza sytuacja na rynku pracy i wciąż malejąca liczba nowych miejsc pracy. W takiej sytuacji nawet osoby podnoszące i dostosowujące swoje kwalifikacje do aktualnych potrzeb i wymagań pracodawców napotykają na ogromne trudności w znalezieniu jakiegokolwiek zatrudnienia.

Średni koszt uczestnictwa 1 bezrobotnego w programie szkoleń w 2001 r. wyniósł 1.014,44 zł . Natomiast koszt ponownego zatrudnienia 3.719,60 zł . Średnia wysokość pożyczki szkoleniowej wyniosła 1.917,78 zł .

II. PRACE INTERWENCYJNE

Na realizację prac interwencyjnych w 2001 roku Powiatowy Urząd Pracy w Opolu dysponował limitem w wysokości 485.323,05 zł . W omawianym okresie wykorzystanie przyznanego limitu wyniosło 231.801,59 zł tj. 47,76 % planu .

Faktyczne wydatkowanie wyniosło 227.909,19 zł tj. 46,9 % przyznanego limitu z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2000 roku wyniosło 185.649,88 zł , a wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2001 roku 42.259,- zł .

Niepełne wykorzystanie limitu wynikało z powodów opisanych w punkcie dotyczącym organizacji szkoleń bezrobotnych .

Poniższa tabela przedstawia poziom realizacji programu w 2001 roku :

Limit na 2001 r.	Wykonanie	%	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2000 r.	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2001 r.	Środki zaangażowane w umowy zawarte w 2001 r. do zapłacenienia po 31.12.2001
485.323,05	231.801,59	47,76%	185.649,88	42.259,31	3.892,40

Ogółem programem objęto 53 osób , w tym 29 osób w wyniku umów zawartych w 2000 roku .

Do końca 2001 r. program zakończyły 52 osoby . 45 osób zostało zatrudnionych na dalszy okres . Wskaźnik efektywności programu na dzień 31 .12.2001 r. wyniósł 86,54 % .

Poniżej tabela przedstawia realizację zadań z zakresu podjęć pracy w 2001 roku :

Tytuł	Liczba osób objętych programem	Liczba osób kończących program do 31 grudnia	Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu	Efektywność programu na dzień 31 grudnia
Ogółem	53	52	45	86,54 %
z tego :				
- z roku 2000	29	29	23	79,31 %
- z roku 2001	24	23	22	95,65 %

Jak widać osiągnięte wyniki pozatrudnieniowe pozostają , podobnie jak w latach poprzednich , na bardzo wysokim poziomie .

Średni koszt uczestnictwa w programie w 2001 roku ukształtował się na poziomie 1.922,99,- zł . Natomiast koszt ponownego zatrudnienia za 2001 rok wyniósł 2.852,05 zł

III. AKTYWIZACJA ZAWODOWA ABSOLWENTÓW

Limit finansowy na realizację aktywizacji zawodowej absolwentów ustalony został w 2001 roku na poziomie 755.603,09 zł. Wykorzystanie przyznanego limitu w omawianym okresie wyniosło 478 551,34 zł tj. 63,33 %.

Faktyczne wydatkowanie z tego tytułu wyniosło 369.846,49 zł tj. 48,95 % limitu , z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2000 roku wyniosło 258.594,60 zł , a wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2001 wyniosło 111.251,89 zł .

Nieco wyższe wykorzystanie przyznanego limitu niż w przypadku szkoleń i prac interwencyjnych wynikało z bardzo dużego zainteresowania tą

formą aktywizacji zawodowej ze strony pracodawców jak i samych absolwentów , dla których podjęcie pierwszej pracy lub stażu daje gwarancję zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego .

Ponadto realizacja programu aktywizacji zawodowej absolwentów gwarantowała celowe i efektywne wykorzystanie środków Funduszu Pracy przyznanych na realizację powyższego zadania .

Stopień realizacji AZA w 2001 roku przedstawia poniższe zestawienie :

Limit na 2001 r.	Wykonanie	%	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2000 r.	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2001 r.	Środki zaangażowane w umowy zawarte w 2001 r. do zapłacenienia po 31.12.2001
755.603,09	478.551,34	63,33%	258.594,60	111.251,89	108.704,85

W ramach zawartych umów z pracodawcami urząd pracy objął programem 117 absolwentów , z czego 71 osób (52 osoby w ramach umów absolwenckich i 19 w ramach staży) kontynuowało program rozpoczęty w roku 2000 . Absolwenci rozpoczynający program w roku 2001 , kierowani byli tylko na staże .

Do końca 2001 roku program aktywizacji zawodowej zakończyły 84 osoby (52 umowy absolwenckie i 32 staże). Na dalszy okres zatrudniono 59 absolwentów (42 po zakończeniu umów absolwenckich i 17 po odbyciu stażu) .

Osiągnięty wskaźnik efektywności zatrudnieniowej po programie AZA w stosunku do wszystkich jego uczestników wyniósł na dzień 31.12.2001 roku 70,24 % .

Jednakże po przeprowadzeniu dodatkowej analizy otrzymanych wielkości można stwierdzić, że efektywność zatrudnieniowa po umowach absolwenckich wynosi 80,77 % , natomiast po stażach 53,13 % . Wobec powyższego wyraźnie widać, że programem o wyższym wskaźniku prozatrudnieniowym są

umowy absolwenckie , a ogólny poziom podjęć pracy po zakończeniu programu aktywizacji zawodowej absolwentów zależy od udziału poszczególnych form .

Poniższe zestawienie przedstawia realizację zadań z zakresu podjęć pracy w roku 2001 :

Tytuł	Liczba osób objętych programem	Liczba osób kończących program do 31 grudnia	Liczba podjęć pracy po zakończeniu programu	Efektywność programu na dzień 31 grudnia
AZA ogółem	117	84	59	70,24 %
z tego :				
-umowy abs.	52	52	42	80,77 %
-staże	65	32	17	53,13 %
w tym staże :				
- z roku 2000	19	19	7	36,84 %
- z roku 2001	46	13	10	76,90 %

Należy zwrócić uwagę na fakt , że w przypadku braku realizacji umów absolwenckich przy jednoczesnej realizacji programu staży absolwenckich , a taka sytuacja wystąpiła w roku 2001 , efektywność zatrudnieniowa po zakończeniu staży osiągnęła wysoki poziom , zbliżony do tego jaki był osiąganym w latach poprzednich w przypadku umów subsydiowanych . Sytuacja taka cieszy tym bardziej , że w stosunku do pracodawców , którzy przyjmowali absolwentów na staże , nie stawiano wymogów zatrudnienia ich na dalszy okres , po zakończeniu programu .

Średnie koszty uczestnictwa w programie 1 osoby oraz koszty ponownego zatrudnienia przedstawia zestawienie :

Tytuł	Koszt jednostkowy programu (w zł)	Koszt ponownego zatrudnienia (w zł)
AZA ogółem	2.714,27	3.070,90
z tego :		
-umowy abs.	2.341,32	2.898,78
-staże	3.012,64	3.496,09

Z powyższego zestawienia widać , że średni koszt zatrudnienia 1 bezrobotnego absolwenta w ramach umów absolwenckich jest niższy od kosztu jednostkowego ponoszonego przy kierowaniu absolwenta na staż . Również koszt ponownego zatrudnienia , który zależy od efektywności zatrudnieniowej po programie jest niższy w przypadku umów absolwenckich . Wynika to z prostego powodu . Przy takim samym czasie trwania danego programu miesięczne koszty refundacji części wynagrodzenia i składki ZUS w przypadku umów absolwenckich są niższe niż koszty związane ze skierowaniem absolwenta na staż . Różnica kosztów nie jest jednak na tyle rażąca by rezygnować z jednej z form , np. staży na rzecz drugiej . Najistotniejszym miernikiem powinien być efekt zatrudnieniowy , który w roku 2001 jest przy tak trudnej sytuacji na rynku pracy , bardzo zadawalający .

IV. ROBOTY PUBLICZNE

Na finansowanie programu robót publicznych w 2001 r. Powiatowy Urząd Pracy w Opolu dysponował kwotą 276.224,60 zł. Wykorzystanie limitu w omawianym okresie wyniosło 259.704,03 zł tj. 94,02 %.

Faktyczne wydatkowanie środków Funduszu Pracy wyniosło 201.441,03 zł tj. 72,93 % przyznanego limitu z czego wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2000 wyniosło 55.900,90 zł , a wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w roku 2001 wyniosło 145.540,13 zł.

Tak wysoki poziom realizacji możliwy był tylko dlatego, że praktyczne przez cały roku koszty refundacji robót publicznych finansowane były ze środków uzyskiwanych ze spłat pożyczek udzielonych przez urząd pracy z Funduszu Pracy bezrobotnym i pracodawcom w latach poprzednich .

Kwota ta pozwoliła objąć programem 66 osób bezrobotnych , w tym 14 osób kontynuujących program rozpoczęty w 2000 roku . Do 31.12.2001 r. pracę zakończyło 47 osób .

Osoby objęte robotami publicznymi zatrudnione zostały w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu i jego filiach w Ozimku i Niemodlinie w celu wsparcia zadań wykonywanych przez etatowych pracowników. Ponadto 4 osoby zatrudnione zostały w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Opolu , między innymi w celu wsparcia zadań realizowanych przez pracowników WUP-u w ramach działań podejmowanych przy realizacji programu „Przeciwdziałanie bezrobociu na polskiej wsi”

Poniższe tabela przedstawia realizację programu w 2001 roku :

Limit na 2001 r.	Wykonanie	%	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2000 r.	Wydatkowanie środków wynikające z umów zawartych w 2001 r.	Środki zaangażowane w umowy zawarte w 2001 r. do zapłaceniu po 31.12.2001
276.224,60	259.704,03	94,02%	55.900,90	145.540,13	58.263,00

Koszt zatrudnienia 1 bezrobotnego w ramach robót publicznych w roku 2001 wyniósł 3.919,29 zł .

V. POŻYCZKI

W 2001 roku Krajowy Urząd Pracy nie zagwarantował na finansowanie programu pożyczek żadnych środków finansowych z Funduszu Pracy .

Pożyczki dla bezrobotnych i pracodawców tworzących nowe miejsca pracy finansowane miały być udzielane tylko z dochodów otrzymanych z tytułu spłat pożyczek udzielonych w latach poprzednich . Otrzymana w ten sposób kwota wyniosła w 2001 roku 375.512,07 zł .

W roku 2001 złożone zostały tylko 4 wnioski o udzielenie pożyczki , z czego tylko dwóch wnioskodawców spełniło wszystkie wymogi formalne , niezbędne do otrzymania kredytu .

Ogółem udzielono 2 pożyczki osobom bezrobotnym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej na łączną kwotę 25.000,- zł tj. 6,66 % możliwego do wykorzystania limitu.

Pozostała część limitu z powodu braku płynności finansowej Funduszu Pracy , przeznaczona została głównie na finansowanie robót publicznych oraz bieżące potrzeby finansowe urzędu związane z wypłatą świadczeń dla bezrobotnych .

Koszt utworzenia jednego miejsca pracy wyniósł 12.500,- zł .

Tak niski poziom realizacji programu w dużym stopniu utrudnia aktywizowanie tych bezrobotnych, którzy wyjście z bezrobocia wiążą z podjęciem własnej działalności gospodarczej .

1. UMORZENIA POŻYCZEK

Limit finansowy na umorzenia pożyczek został ustalony na poziomie 35.916,61 zł.

W roku 2001 umorzenie pożyczki , zgodnie z art. 18 ust. 4 ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu otrzymało 5 pożyczkobiorców na łączną kwotę 34.698,00 zł .

Ponadto 1 pożyczkobiorcy , zgodnie z opinią Powiatowej Rady Zatrudnienia , umorzono kwotę 1.206,01 wraz z należnymi odsetkami , gdyż wydatki wynikające z postępowania egzekucyjnego były wyższe niż uzyskiwane należności .

Ogólna kwota środków Funduszu Pracy przeznaczona na umorzenie pożyczek w roku 2001 wyniosła 35.904,01 zł tj. 99,96 % limitu .

2. WINDYKACJA POŻYCZEK

Głównym celem podejmowanych w roku 2001 działań windykacyjnych było odzyskanie zaległych należności powstałych w wyniku nieterminowej spłaty pożyczek przez pożyczkobiorców .

W wyniku podejmowanych działań windykacyjnych do końca 2001 roku :

1. Wysłano 64 wezwania do zapłaty do 28 pożyczkobiorców (do 24 byłych bezrobotnych i do 4 pracodawców) .
2. Zawarto 6 ugód (5 z byłymi bezrobotnymi i 1 z pracodawcą) przedmiotem których było odroczenie terminu spłaty i rozłożenie na raty zaległych rat pożyczki .
3. Zerwano z 9 pożyczkobiorcami umowy pożyczki .
4. Zawarto 4 ugody pozasądowe , określające zasady spłaty zadłużenia powstałego po zerwaniu umowy pożyczki .
5. Przeciwko 5 pożyczkobiorcom , z którymi zerwane zostały umowy pożyczki wniesione zostały do sadu pozwy o orzeczenie nakazu zapłaty .

Efektem podjętych działań jest :

- *Splacenie przez 1 pożyczkobiorcę zadłużenia , powstałego po zerwaniu umowy pożyczki , na kwotę 25.059,54 zł .*
- *Podjęcie regularnej spłaty pożyczki przez 15 pożyczkobiorców , w tym 4 , z którymi zawarte zostały ugody .*
- *Orzeczenie nakazu zapłaty przez sąd w stosunku do 2 pożyczkobiorców na łączną kwotę 32.080,22 zł .*

Ostatecznie na dzień 31.12.2001 roku kwota należności przeterminowanych z tytułu braku lub opóźnień spłaty pożyczek i odsetek wyniosła 143.535,45 zł , z tego zadłużenie powstałe z powodu braku spłaty pożyczek przez osoby , które rozpoczęły działalność gospodarczą w wyniku pożyczek z FP wyniosło 142.086,86 zł , natomiast pozostała kwota zadłużenia w wysokości 1.448,59 zł powstała z powodu braku spłaty pożyczek na tworzenie nowych miejsc pracy przez pracodawców .

VI. ZADANIA DODATKOWE - PROGRAM „MŁODZIEŻ DLA HISTORII”

11 czerwca 2001 roku podpisane zostało pomiędzy Prezesem Krajowego Urzędu Pracy a Dyrektorem Naczelnym Archiwów Państwowych porozumienie dotyczące współpracy przy realizacji Integracyjnego Programu Aktywizacji Zawodowej Młodzieży - „Młodzież dla historii” .

W wyniku ostatecznych ustaleń PUP w Opolu skierował na szkolenie i do zatrudnienia w ramach robót publicznych , do Archiwum Państwowego w Opolu , 7 osób .

Środki przyznane na realizację programu , zgodnie z Kontraktem Nr 39A / 170 / 2000 zawartym pomiędzy Prezesem KUP a Prezydentem Miasta Opola wynosiły 37.628,- zł .

Do dnia 31.12.2001 roku , a więc do dnia zakończenia programu , wykorzystanie i wydatkowanie przyznanej kwoty wyniosło 35.543,42 zł tj. 94,5 % .